

A. J. M. GARJEANNE. *Kern der Dierkunde*. NOORDHOFF.
Groningen. 1907. 127 blz. ¹

Dit werk is als elementair leerboek bedoeld, vermoedelijk voor lagere klassen van Hoogere Burgerscholen. Althans de schrijver, zelf leeraar aan zulk een instelling, spreekt in zijn voorrede over leeraren. In dit boekje zijn, zooals de schrijver zegt „in verband met examens”

1) Wegens overvloed van kopy kan deze aankondiging eerst thans geplaatst worden.

de gewervelde dieren nogal uitvoerig behandeld. Inderdaad, hetgeen over evertrebraten geboden wordt, is in slechts 28 bladzijden gecondenseerd en dus uitteraard weinig volledig. Terecht worden hiervan nog een 26 bladzijden alleen aan de Arthropoden gewijd, terwijl dus de „Lagere Dieren” er ten slotte met 8 bladzijden afkomen!

Het gevolg hiervan is, dat over Weekdieren en Wormen b.v. niet dan eenige zeer algemeene opmerkingen ten beste worden gegeven, waar toch om slechts een voorbeeld te noemen, over de parasitische vormen der laatste groep wel wat meer had mogen worden verteld, dat hetgeen in de enkele regels op blz. 114 gevonden wordt.

Nu is het après tout een questie van smaak op welk onderdeel men bij het onderwijs in de natuurlijke historie meer in het bijzonder den nadruk wil leggen. De schrijver zoekt het nu blijkbaar bij de vertebraten. Maar in ieder geval mag geeischt worden, dat het medegedeelde juist is. Kleine onnauwkeurigheden werken vooral in een in telegramstijl geschreven boekje als dit storend.

Zoo is, om bij een enkele groep te blijven, in de mededeelingen over de visschen nog al eens iets, dat op een al te vluchtige behandeling van de stof wijst.

Dat het skelet uit beenschubben zou zijn samengesteld kan desnoods nog als drukfout gelden: bedoeld worden waarschijnlijk beenstukken.

De opmerking op blz. 90, dat de zalm ook naar zee gaat, onmiddellijk na de mededeeling, dat de aal er heen gaat om er zich voort te planten, wekt den indruk, dat de zalm met hetzelfde doel naar zee trekt, terwijl deze zich gelijk bekend is op den bovenloop der rivieren voortplant en zich in zee ophoudt, om er zich te voeden.

Kabeljauw en dorsch is hetzelfde. Niet juist is, dat alle kabeljauwachtige visschen door het bezit van een voeldraad aan de kin gekenmerkt zijn. De zeer gewone Wijting heeft er b.v. geen.

De Doornhaai (blz. 91) brengt levende jongen ter wereld en legt geen eieren aan wier hoeken men „spiraalsgewijs” opgerolde veerkrachtige draden vindt. Dit doet onder de inlandsche soorten alleen de Hondshaai (*Scyllium*).

Dit zijn voor de hand gekozen voorbeelden van het boven bedoelde gemis aan degelijkheid ten gevolge waarvan zich dit boekje nu juist niet bijzonder gunstig van andere mij bekende leerboeken onderscheidt.

Intusschen, de schrijver waarschuwt zelf in zijn voorrede: voor studie zonder leiding is het boekje onbruikbaar. Men weet het nu.

H. C. R.